

Ma kezdődik a negyedik szegedi kamarazenei fesztivál

Muzsika aprópénzből világszínvonalon

Sokan a világ legjobb csellistájának tartják Perényi Miklóst, aki ma este 7 órától Marczi Mariann zongoraművésszel ad ingyenes koncertet a péntekig tartó negyedik szegedi kamarazenei fesztivál nyitó napján.

A szegedi születésű, Németországban élő zongoraművész, *Fritz Rolf* az őszi egyetemi kulturális fesztivál részeként negyedik alkalommal szervezett rangos kamarazenei koncertsorozatot. A fiatal muzsikusi finanszíális gondok ellenére nem adja fel eredeti célját: olyan magas színvonalú kamarazenei fesztivált szeretne meghonosítani Szegeden, amely bekerülhet a European Festivals Association (EFA) által is ajánlott legnívósabb komolyzenei rendezvénysorozatok közé. Zenei igazgatóként ennek érdekében minél több olyan előadót igyekszik megnyerni, aki rendszeres résztvevője a már EFA-tag fesztiváloknak. A rendelkezésére álló szűkös költségvetés egyelőre csak a személyes kapcsolatok kiaknázása révén teszi lehetővé ezt. Idén csupán a Szegedi Tudományegyetem Kulturális Irodájától és az önkormányzattól sikerült némi támogatást szereznie a programsorozathoz. Ezért is nagy szó, hogy világhírű muzsikusokat is el tudott csábítani Szegedre.

Ma este 7 órakor az SZTE Dugonics téri aulájában a fővédnök, *Kozma József* alpolgármester nyitja meg a fesztivált. A nyitó koncerten *Perényi Miklós* csellóművész és *Marczi Mariann* zongoraművész Bach, Beethoven, Schubert, Dvorak, Janacek és Kodály műveit játszza. A Kossuth-díjas Perényit egyik állandó kamarapartnerre, *Schiff András* zongoraművész a világ legjobb csellistájának nevezte, a fiatal Marczi Mariann pedig az utóbbi években számos nemzetközi díjat gyűjtött be. Szerdán a Németországból érkező, világkarrier előtt álló Horus Duo lép fel. Az egyiptomi származású, hithű muzulmán *Ahmed Abou-Zahra* és katolikus felesége, *Emődy Dóra* példát mutat arra, két eltérő kulturális gyökerekkel rendelkező muzsikus hogyan tud közös művészi programot megvalósítani. Az egyre keresettebb zongorista páros szokásos fellépti díja 4 ezer euró Nyugat-Európában. A szegedi fesztivál teljes költségvetése ennek a felét sem éri el, Fritz Rolfhoz fűződő barátságuknak köszönhető, hogy szinte ingyen eljönnek. Minden évben bemutatkoznak Szegedről elszármazott muzsikusok is: ilyen a csütörtökön este *Réti Balázs* zongoraművésszel fellépő *Varga Gábor*, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának első klarinétosa, aki két éve megnyerte a sevillai nemzetközi klarinétversenyt. A fesztivál a tavaly alapított romániai Trio Katharsis pénteki koncertjével zárul. Fritz Rolf azt szeretné, ha az ingyenes hangversenyekre a zenebarátok mellett azok is elmennének, akik csak most ismerkednek a rendkívül sokszínű kamaramuzsikával.

HOLLÓSI ZSOLT

A ma esti nyitó hangversenyen fellépő Perényi Miklóst sokan a világ legjobb csellistájának tartják.

Fotó: Hollósi Zsolt

A mulandóság rekvizitumai, múlhatatlanul

Remekművek, műremekek a falon Vásárhelyen

A dráma az emberhiánnyal is kifejezhető – derül ki az 50. vásárhelyi őszi tárlaton a Tornyai-plakettet elnyert Kovács Tamás Vilmos festményeiből, melyeken a pusztasobabelső játssza el a jelenetet. Szalay Ferenc (Endre Béla-díj) egyik képe az idill-nemidill határán egyensúlyoz, másik a reménység kifejezője. Fodor József (Galyasi-díj) alkotásai látszólag még nem lezajlott, valójában azonban befejezett eseményekre utalnak.

Kovács Tamás Vilmos három festménnyel (Enteriőr jelenet I–III.) szerepel a tárlaton, mindhárom a mulandóság rekvizitumait láttatja. Sobabelső a képeken, ember sehol, a jelenlévő, profán tárgyak erre az embertávollétre hangsúlyosan föl hívják a figyelmet. Az Enteriőr jelenet I. – amely az 50. őszi tárlatot bemutató album címlapjára is rá került – félfelülnézetből ábrázolt, szegényes szobájának padlója vadvörös, rajta fölborult borospohár, kiömlött vörösborral, egy pár öreg papucs (jobb oldalt a ballábas, bal oldalt a jobb-), újság, félig az ágy alatt, szintén félig az ágy alatt: egy, hm, éjjeliedény. Maga az ágy régimódi, vetetlen. Mind-

egyik tárgy szinte fölkiált: de hol az ember? Akárhol lehet: jó nem történhet vele, csak úgy süvít a képből a dráma szele. Hangulatában ugyanez az Enteriőr jelenet II. is, az ágyon munkásruha, melyből úgy bújik ki viselője, hogy nem gombolta ki, a begombolt, s

Min dolgozik?

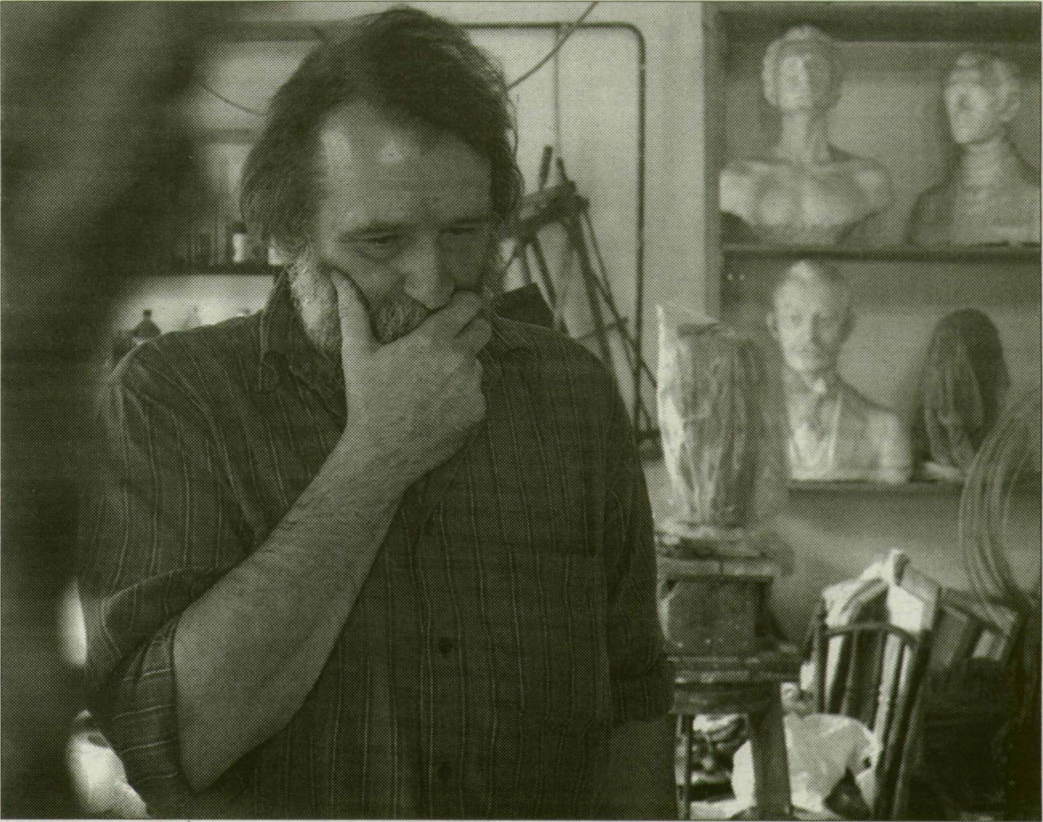
Kalmár Márton szobrász

Nemsokára hatalmas kötőmeg tornyosul az alsóvárosi napsugaras ház udvarán, nagy vállalkozásba fog a szegedi szobrász.

Tömörkény István, Somogyi Károly, Bálint Sándor, Kovács József, Szent-Györgyi Albert, Glattfelder Gyula. Büsztök, reliéfek, portrék – Szeged nagyjairól, Szeged utcáin, terein, épületein. Az előkészítés stádiumában van egy foci-monumentum, emlék az Aranycsapat tiszteletére, amelyet a Tisza-parton kívánnak elhelyezni. Az iskolaépítő egykori kultuszminiszter, Klebelsberg Kunó szobrát nemrég avatták Mórahalmon. Elegáns, szép, okos, határozott, komoly. Érzékeny. Talán ezekkel a jelzőkkel lehet érzékeltetni, milyen vonásokat, tulajdonságokat, karaktert sikerült közvetíteni a szobrásznak.

– Fél szívvel nem lehet dolgozni, művek csak elkötelezett szeretetből tudnak születni – foglalja össze Kalmár Márton azt a sokrétű, időigényes, szellemi és fizikai teljesítményt, elmélyülést, ismeretet, elkötelezettséget, szívós kitartást igénylő folyamatot, amelynek a végeredménye egy-egy személyiséget idéző-megörökítő portré. Vagy emlékmű, mint a balástyai, második világháborús. Meg a kardoskúti, amely a diadalmas és levert forradalmak égre törő és földre hulló, fehér és fekete szárnyakkal kifejezett monumentuma.

– Mostanában? Sokat olvasok, klasszikusokat. Terveket készítek. Nagyméretű kőszobrokban szeretném megfogalmazni azt a drámai erőfeszítést, hatalmas akaratot, végeérhetetlen nekife-

Kalmár Márton: Nagy művek csak elkötelezett szeretetből tudnak születni.

Fotó: Schmidt Andrea

szülést, ami az ember sajátja. Azt a filozófiai tartalmat, amit Madách szavaival tudunk kifejezni: küzdj és bízza bízzál.

A hatalmas köveket majd a Nyíl utcai napsugaras ház udvarán faragja. A műterem zegzugai viszont már most különféle töredékeket, vázlatokat, részleteket rejtenek. Előkerül egy erőteljű duzzadó, inas-izmos-eres emberi kar, egy félelmetesen megfeszült, meglepő plasztikai gazdagságot mutató nyak. Szétválasztás és összeköttetés – híd a test és az agy között.

Emléktábla egykori diákoknak

Az 1963-ban végzett évfolyam készítette azt az emléktáblát, amelyet a minap koszorúztak meg a makói József Attila Gimnázium épületében, közvetlenül a főbejárat mellett.

Elhunyt tanáraink, diáktársaink emlékére – olvasható a közadakozásból készült táblán. *Dániel István*, aki a D osztály diákja volt, azt mondja, öt évvel ezelőtt, a harmencöt éves találkozóon szeretek volna megemlékezni elhunyt társaikról, de ahányan voltak, annyi temetőben nyugszanak. Akkor jutott eszébe *Cs. Varga Edit*nek, hogy készüljön egy

emléktábla, amely előtt minden találkozón emlékezhetnek az elhunyt tanárokrá, osztálytársakra. Eredetileg úgy volt, hogy mivel a tábla költségeihez ez az évfolyam járult hozzá, az is a táblára kerül, hogy kik állították. Végül mégis úgy döntöttek, ezt mellőzik. Hiszen akkor egy idő után nem maradna, aki virágot hozzon rá.

A gimnáziumban elmondták: ez az az emléktábla, amelyet mindig új koszorúk, virágok fognak díszíteni. Hiszen itt szinte minden héten rendeznek osztály- vagy évfolyam-találkozót.

B. A.

A fafaragó Kulbert dalolt is

Segéd munkásként dolgozott egy építkezésen, amikor egy le hulló gerendadarabban meglátta egy fekvő juhász alakját. Reggeli alatt kifaragta. A szegvári Kulbert György munkái a hét végétől a makói Hagymaházban láthatók.

A huszonnyolc esztendő s fiatalember gyermekkora óta fűrt-faragott, agyagozott és modellezett. Fafaragással igazán komolyan húszéves kora óta foglalkozik. Ma már teljes egészében ez tölti ki az életét – előtte, mint elmesélte, több mint tucatnyi foglalkozása volt már, többek között tehenész, varrodai dolgozó és muzsikus is. Hogy a zenéhez mindmáig ért, azt a kiállítás megnyitóján egy szerzeményének előadásával is bizonyítottta.

A makói már a sokadik kiállítása. Alkotásai rendkívül művészek, gazdagok, nagy kézügyességről és mély érzésekről, az anyag iránti tiszteletéről tanúskodnak. Azt mondja, ami tanult, azt az emberektől tanulta, az építő és az olykor ledorongoló kritikák segítették addig, ahová eljutott. Ma már képes hinni önmagában és nagyon hálás annak a közösségnek, amelyet művészként az otthonának vall. Szegvár utcáin mindenesetre ma már megszokott látvány, hogy *Kulbert György* fel-le sétálgat, kezében egy darab fával, keresve az alkotáshoz kellő pillanatot.

A tárlatot lapunk munkatársa, *Blahó Gabriella* nyitotta meg. Elmondta, Kulbert munkái azt üzenik: akár szerethetnék is a Földet.

Az 50. vásárhelyi őszi tárlaton rendkívül színvonalas alkotásokat láthat a néző.

Fotó: Tésik Attila

lyogfal belső párkányán cserépben teletetett muskátli, az ablakon túl behavazott táj. Nincsen sötét még odakünn, ám benn már föl kellett gyújtani a lámpát. Mondjuk, december van, délután 4 óra tájt. Az asztalon fázék. Telve van-e még paprikással – vagy csupán az edény belső falára rakódott paprikás zsír adja a vörös színt? Étel, vagy emléke? A Kikelet című, másik festmény – hó nélküli, világos erdőben csoportnyi, nyíló hóvirág – jelzi: a tél után törvényszerűen jön a tavasz, van remény.

Fodor József szintén két alkotással jelenik meg a tárlaton. A Csonkoltak című kép fának tükörsíma vágásfelületei: maga a merő, vakító hiány. Minden sima, a féligfagyottság határán, az érzékelhetően mezővárosi járda, a házfal, a csonkolásfelületek. És az ablakok. Milyen lehet e zárt ablakok mögött, a sötét szobában az élet? A Várakozók című festmény: elhagyatott állomásnál álló fiáker – lópokróccal letakarva a ló –, a beérkezett szerelvény kocsijai viszont tehervagonok. A fiáker mélyén üldögélő alak maga elé mered. Minden, minden befejezett. Csak a ló néz a vonat felé.

F. CS.

SZABÓ IMRE